

Д. Т. Садықов, ҚР ІІМ Б. Бейсенов атындағы Қарағанды Академиясының 2-бағам тыңдаушысы

Ғылыми жетекшісі: М. Е. Қамалбеков, ҚР ІІМ Б.Бейсенов атындағы Қарағанды Академиясының әкімшілік құқық жән әкімшілік қызметі кафедрасының оқытушысы

ЖАС ӨСПІРІМДЕРДЕҢ ӘКІМШІЛІК ҚҰҚЫҚ БҰЗУШЫЛЫҚ ЖАУАПКЕРШІЛІГІНІҢ КЕЙБІР МӘСЕЛЕЛЕРІ

ҚР-ның Конституциясының 1-бабына сәйкес өзін әлеуметтік, демократиялық, құқықтық, зайырлы мемлекет. Оның ең қымбат қазынасы адам мен оның өмірі, құқықтары мен бостандықтары болып табылады. Маңызды міндеттерінің бірі жасөспірімдерді құқықтық мемлекетке шынайы рухын тәрбиелеу.

ҚР-сы президенті Н. Ә. Назарбаевтің халыққа жолдауында «бүгінгі ұрпақтарының алдына қойылған талаптарына қарағанда болашақ ұрпақтардың тап осындай үлкен жауапкершіліктер артылатыны туралы айтқан»

Қазіргі таңда қоғамның дамуына байланысты құқық бұзушылықтарда өсуде. Жас өспірімдердің құқық бұзушылық әрекеттері 16-17 жастан басталады.

ҚР жас өспірімдермен жасалатын құқық бұзушылықтарының үрдісі өсуде оны келесі ПО-ның статистикалық мағұлматы растап отыр 2006ж-8532; 2007ж-9142; 2008ж-9840; 2009ж-9856; құқық бұзушылықтар жасөспірімдердің әрекетінен болған.

Көбінесе осындай құқық бұзушылық әрекеттер жасөспірімдердің топ болып бірігуі атқылы жүзеге асырылады. Мысалы: Павлодар қаласындағы жасөспірімдердің қоғамға қарсы әрекеттерін алдын алу шаралары кезінде 16 жасөспірімдердің топтық әрекетін тіркеуге қойды. Соның ішінде 46-сы кәмелетке толмағандар.

ҚР-ның Президенті еліміздің ұрпақтарының болашағы үшін көрсеткен қамқорлығы олардың тәрбиесіне немқұрайлықпен қарауына жол бермеуін растайды. Әрбір жыл сайын саны көбейіп жатқан құқық бұзушылық пен жастардың қылмыстық әрекеті ата-аналардың балаларының жасаған теріс қылықтарын қадағаламауы салдарынан болып отыр.

Қоғамдық тәртіпті қорғау органдарының кәмелетке толмағандардың құқықтарын қорғау жөніндегі әкімшілік полиция бөлімшелерінің, соттар мен прокурорлардың жұмыс істеу кезінде:

– кәмелетке толмағандардың әкімшілік құқық бұзушылықтары жөнінде іс жүргізу тәртібін сақтамауы;

– құқық бұзушылықты жасаудың себептері мен шарттарын жоюына жеткілікті назар аудармау;

– кәмелетке толмағандар жасаған қылмыстардың алдын алу, ашу күзіреті жүктелген органдардың қызметінің нашар ұйымдастырылуы;

– әр түрлі теріс қылықты мән-жайлардың пайда болуы(таныстық, туыстық).

Осы мән-жайлар назар аударылуы қажет.

Мен жас өспірімдердің құқық бұзушылықтарының кейбір өзекті мәселелеріне тоқталып кеттім және олардың шешу жолдарын қарастыру бойынша көңіл аудару қажеттігіне тоқталдым.